

RESPONSABILITATEA SCRIITORULUI

■ GHEORGHE
VLAD

— Cu ce gânduri v-ați așezat la masa de lucru după Congresul educației politice și al culturii socialiste?

— Cu gândul că responsabilitatea scriitorului este cu mult mai mare decât, poate, unii dintre noi ne-o bănuiam pînă aci, în vasta operă de modelare a conștiinței omului nou, constructor al unei societăți noi, cîtor al unei țări cu destine noi.

— Ce teme veți încerca să abordați?

— Temele sînt atît de numeroase și una mai tentantă decît alta încît mi-ar fi greu să înșirui pe cele asupra cărora aș vrea să mă opresc. De pildă, recent am refăcut (sper că pentru ultima oară) o piesă la care lucrez de zece ani și prin care încerc să demonstrez dragostea innăscută a poporului nostru pentru pace. Mai am pe masa de lucru, tot în stadiu de refacere, o piesă închinată apărării frumuseții patriei noastre. Nu mă refer la frumusețea-i turistică, bine cunoscută, cu care natura a înzestrat-o din belșug, ci la limpezimea apelor și a cerului, la puritatea aerului pe care, cu toții, sîntem datori să le ocrotim, să le păstrăm. De asemenea, își așteaptă rîndul să fie dusă la capăt o piesă într-un act, făgăduită echipei de amatori, a cărei temă mi-a fost sugerată de niște întîmplări petrecute într-un sat. Pentru anul acesta doar atît, deocamdată.

— Ce modalități de scriere considerați că trebuie să abordeze dramaturgii pentru ca opera lor să aibă un ecou cit mai mare în rîndul maselor largi de spectatori?

— Publicul larg vine la teatru atras nu de modalități, ci de adevărul pe care îl înfățișezi, de sinceritatea și căldura cu care zugrăvești eroii luați, ca să zic așa, din mijlocul său. În această privință, lucrurile se complică nițel, deoarece există o discrepanță între păreri și gustul acestui public și ale unora dintre cei care fac... bursa. Evi-

dent, cel ce vine în sălile de spectacol și determină ținerea pe afiș a unor piese, ani în șir, nu prea participă la consfătuiri, colocvii, mese rotunde internaționale despre problemele teatrului și nu prea este la curent cu ultimele mode de scriere și modele de personaje, aduse de peste graniță în buzunar. Dar pentru asta trebuie sancționat? Nu are dreptul să hotărăscă singur ce-i place și ce nu, doar fiindcă aplaudă cu mîinile bătute de muncă; se amuză sau se intristează laolaltă cu eroii de pe scenă de-o seamă cu el în gînd și în fapt? Am mai afirmat și cu alte prilejuri că o fabrică, o instalație de mașini se pot importa ușor. Cultura însă o plămădim singuri și numai în concordanță cu puterea de percepție, cu gustul și cerințele oamenilor țării noastre, pentru care o plămădim. Oare o sală sau mai multe săli pline nu fac cit păreri cutărui cronicar estetizant? Nu cred să existe creator care să nu fi vibrat la cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu, la îndemnurile sale adresate creatorilor de a nu pierde nici o clipă din vedere omul simplu, acel anonim, modest făuritor de bunuri materiale. Referindu-se la creația literar-artistică, secretarul general al partidului spunea, printre altele: „...Oamenii muncii vor să-și recunoască în lucrările literare și artistice propria lor fizionomie morală, nu să găsească în romane, filme sau piese de teatru personaje închipuite sau eroi transplantați în zilele noastre din alte etape istorice sau chiar de pe alte planete. Unii creatori de artă își închipuie că pot găsi conflicte interesante numai în anumite medii sociale, unde unii oameni complică inutil lucrurile și însăși viața lor cîteodată din lipsă de activitate. Într-adevăr, oamenii muncii din uzine și de pe ogoare sînt mult mai puțin complicați, ei rezolvă problemele de viață și de muncă mult mai simplu și mult mai direct. Dar fac o mare greșală aceia care cred că, din această cauză, acești minunați creatori ai bunurilor materiale și spirituale, oamenii muncii, nu pot oferi cele mai importante surse de inspirație pentru artiști...”.

Iată îndemnuri pe care trebuie să le primim ca pe o îndatorire de căpătîi, fiindcă numai astfel creația noastră își va atinge scopul și menirea.